

Ohel Yonah Menachem

Synagogue &
Community Center

Rabbi David Spektor

דוא"ל:

vaad@ohelyonah.com

אוהל יונה מנחם

בית כנסת

ומרכז קהילתי

הרב דוד ספקטור

אתר אינטרנט:

www.ohelyonah.com

ניחום אבלים בי"ד וט"ו אדר

שו"ת עם הרב דוד אברהם ספקטור, רב הקהילה

שאלה

האם בפורים אפשר לנחם אבלים ?

תשובה:

- (1) פוסק השולחן ערוך יורה דעה סימן תא סעיף ז: "אין אבלות נוהג בו, לא בי"ד ולא בט"ו, אלא דברים שבצינעא נוהג, ... ואף על פי שאינו מתאבל בהם, עולים לו ממנין השבעה, כמו שבת." וכן פוסק הרמ"א ערוך אורח חיים סימן תרצו סעיף ד.
- (2) אין האבל בי"ד ובט"ו אדר יושב על כסא נמוך ולא נועל נעלי בד (מ"ב תרצ"ו, ס"ק יב) ולא לובש בגד קרוע (ילקוט יוסף ח"ז, ס' כה, סעי' ו').
- (3) ולענין ניחום אבלים בשבת נפסק בשולחן ערוך אורח חיים סימן רפז, סעיף א: "יכולים לנחם אבלים בשבת." אבל זה לא רצוי, כפי שכותב במשנה ברורה סימן רפז ס"ק א: "אמרין בגמרא 'בקושי' התירו לנחם אבלים בשבת, ועל-כן לא יפה עושין אותן שכל ימי השבוע אין הולכין, רק בשבת." והוא הדין בפורים, בי"ד ובט"ו אדר שדינו כשבת.
- (4) יש כאן חידוש שגם במקום שנוהג פורים רק בי"ד אדר (כגון כאן בבית-שמש), מכל מקום לא ינהג אבילות בפרהסיא גם בט"ו אדר, כפי שכותב המשנה ברורה תרצו, ס"ק טז: "...לענין חליצת מנעלים ושיבה ע"ג קרקע משמע מן הפוסקים דאפילו ביום ט"ו אין צריך."
- (5) אמנם החכמת אדם מביא בקונטרס מצבת משה (סעי' ב'), שחיבר לזכר בנו משה שנפטר בי"ד אדר בפורים): "ביום ט"ו (אדר) ראוי לנהוג כל דיני אבילות, רק בשיבת קרקע... הקלתי בזה גם בט"ו (אדר)." דהיינו שלא ישב בט"ו אדר על הקרקע או כסא נמוך אלא על כסא רגיל.
- (6) מכל מקום העיקר כמשנה ברורה, שאין אבילות וממילא אין ניחום אבלים (לכתחילה) גם בט"ו אדר. וכן מנהג בארץ ישראל כמפורש בגשר החיים (כג, ט): "פורים, היינו ב' ימי פורים, דומה דין זה לשבת שאינו מפסיק אבילות ועולה למנין ז', ונוהג אבילות דצנעא ולא דפרהסיא (לא יושב על גבי קרקע ונועל סנדליו)."
- (7) הרב יוסף דב סולוביצקי בספרו הררי קדם ח"א, ס' ר"ח מסביר למה גם בט"ו אדר לא נהוג אבילות: "דשני ימי פורים חפצא אחת הם כיומא אריכתא דמי, שאין נופלין על פניהם בי"ד וט"ו, אלא שלענין קיום מצוות היום נוהגים הפרזים בחלק זה של ימי פורים והמוקפים בחלק השני. מעתה ניחא הא דאין אבילות נוהגת בב' הימים, דלא שייך לנהוג דין אבילות בחציו של יום. לא שייך לחלק את יום פורים לחצאין."

לסיכום

אין לנחם אבלים בי"ד ובט"ו אדר לכתחילה